

Кумановским војно-техничким споразумом из 1999, али и Резолуцијом 1244 СБ УН, Србији је загарантован интегритет у међународно признатим границама. Поменути документима предвиђено је распоређивање међународних војних снага на Космету под окриљем УН, али и повратак до 1000 српских војника и полицајаца, чији би превасходни задатак био заштита српских верских објеката и културних споменика.

Међутим, одмах по уласку на Космет међународних војних снага предвођених Натом, шиптарски сепаратисти отпочињу са масовним протеривањем и етничким чишћењем Срба, при томе протеравши више од 25.000 Срба и неалбанаца.

Тада међународна заједница заузима став „стандарди па статус“, (иако је, узгред речено, статус већ раније био одређен Резолуцијом 1244). Када су увидели да стандарде, који се превасходно односе на повратак, не могу (или не желе) да испуне, међународни протектори мењају формулацију приоритета у „статус, па стандарди“.

И напослетку долазимо до актуелног Косметског тренутка, тј. фебруара 2008. и једностраног проглашења независности Косова од стране албанских сепаратиста, коју убрзо признаје један број земаља предвођених САД и водећим земљама ЕУ. Овим су поменуе земље на најбруталнији начин прекршиле, не само међународно право, него и резолуцију 1244 СБ, за коју су и саме гласале у СБ УН, кршећи притом и Хелсиншки завршни акт, Устав Србије...

Овим чином НАТО, предвођен САД, покушава и званично да „запати“ ембрион своје „НАТО-државе“ на тлу Србије, а у сврху остваривања својих широк геополитичких циљева, пре свега ширења на исток и опкољавања Русије. Међутим, САД и водеће земље ЕУ су се сада нашле у проблему – како легализовати косовско државотворно мртворођенче на међународном плану, тј. како тзв. „Републику Косово“ учланити у релевантне међународне организације и институције, пре свега у УН.

Наиме, Резолуцију 1244 СБ УН немогуће је анулирати без сагласности Русије и Кине, које на то сигурно неће дати сагласност – поготово је то нереално очекивати данас када су се међународни односи у односу на 90-те године прошлог века драстично променили

и када се поново моћна Русија вратила на међународну сцену. Колики је данас утицај и моћ Русије у међународној заједници види се и на примеру што ЕУ, уз свесрдну помоћ и туторство САД, већ месецима није у стању да пошаље и имплементира мисију „Еулекс“ на Космету. Управо због противљења Русије, која је заузела експлицитан став да ће мисију Еулекс „пропустити“ кроз УН само уз нову Резолуцију СБ.

И сада је већ јасно да до дуго најављиваног трансфера овлаштења са Унмик на Еулекс, закажаног за 15. јун – дан проглашења „устава Косова“, неће доћи, те да ће то питање бити пролонгирано до јесени. Тако да се ЕУ већ сада нашла „у чабру“ свесна да би њена мисија уколико би дошла на КиМ без међународно-правног оквира и без одобрења СБ УН била веома, веома проблематична. Наиме, евидентно је да би у том случају у најмању руку дошло до паралелизма власти на Косову. Са једне стране, косметски Срби, пре свега они на северу КиМ, али и у енклавама јужно од Ибра, бојкотовали би нелегалну мисију Еулекса и наставили би сарадњу само са представницима Унмика као једином легалном војном мисијом.

Са друге, пак, стране, Албанци већ дуже време настоје да елиминишу Унмик са Космета, а тај тренд ће поготову бити изражен после 15. јуна и проглашања устава самопрокламоване државе. Тада ће без сумње Шиптари још грлатије захтевати да, како они то кажу, „косовске институције заживе на целој територији Косова“, и при томе ће призивати илегалну мисију Еулекса, која би им послужила као логистика.

Оваква ситуација сигурно не би одговарала ни ЕУ, која је и сама свесна са би долазак њене мисије без правног оквира само закомпликовао ситуацију и унео додатну конфузију на Космету. Томе треба додати и чињеницу да ЕУ не жели конфронтацију са Москвом и да њени званични представници последњих месеци јавно изражавају жељу да граде што приснији, партнерски однос са Русијом. Стога је поприлично реално очекивати да наредних месеци дође до компромиса и усаглашавања ставова између ЕУ и Русије, тј. да Москва издејствује решење које би било прихватљиво и за Београд, а које би добило свој легитимитет и легалитет у СБ УН.

Ипак, уколико водеће земље ЕУ и даље буду имале подчињен однос према САД и поново подлегну њиховом притиску да наставе са крешењем међународног права и Резолуције 1244 и крену у распоређивање мисије Еулекс на Космету мимо Резолуције и одобрења СБ УН, Србија би у том случају у координацији са Русијом требало да повуче веома енергичне кораке. Београд би одмах требало да се званично обрати СБ УН са захтевом да му СБ одобри повратак 1000 војника и полицајаца на Космет. За тако нешто званични Београд има упориште у Резолуцији 1244, која је и даље на снази, а коју је

усвојио управо СБ УН. За почетак, српски војници и полицајци би требало да буду распоређени на северу покрајине где би им безбедност била неспорна.

Такође, званични Београд би требало најозбиљније да размотри сигнале које већ дуже време шаље не само војни, него и политички естаблишмент из Кремља, а односи се на руску војну помоћ Србији. За почетак, Београд би требало да позове руске војнике да се врате на Космет, за шта постоји правни оквир у Резолуцији 1244. Уосталом, Руси су први умарширали на Космет после Нато агресије 1999. и савим је легитимно да се поново врате. За тако нешто званични Кремљ је у више наврата јавно изразио спремност, наравно, под условом да га Београд званично позове и затражи помоћ. У том контексту и треба схватити чувену изјаву председника Путина – „не желимо да будемо већи Срби од самих Срба“.

Долазак руских војника на Космет имао би огроман, не само војно-безбедоносни, него и психолошки ефекат за косметске Србе и неалбанце. Поготово би долазак руских војника у српске енклаве јужно од Ибра и на Шар-планину, међу Горанце који су неупитно лојални Србији, био од огромног значаја. Овим чином би етничке поделе на Космету између Албанаца и Срба биле *де факто* „забетониране“, чиме би се зацементирала и располућена косовска реалност. Овим би се такође спречило даљње демографско пражњење српског и неалбанског живља на КиМ, чији је биолошки потенцијал већ и сада доста истањен. Такође, зауставило би се даљње „мрвљење“ српског и неалбанског етничког простора, које годинама систематски спроводи шиптарски нарко-картел.

Што се, пак, конкретне руске помоћи у виду наоружања тиче, и то би званични Београд требало најозбиљније да размотри. Када је ова врста помоћи у питању, политички представници из Кремља су такође у више наврата јавно изјављивали да су Србији спремни да упуте све врсте помоћи, „па и војну помоћ“.

О овоме би војни аналитичари требало детаљније да се позабаве.

Ипак, оно што је неспорно, то је да би руско војно присуство на Космету силно ојачало позицију Србије у погледу очувања покрајине у саставу Србије. Оно што је такође за нас политикологе неспорно, то је да је у међународним односима „равнотежа страха“ од круцијалног значаја за остваривање геополитичких циљева, а без руског војног присуства на Балкану ту равнотежу је немогуће успоставити.

Што се Русије тиче, њој је Балкан увек био, а и сада је у самом врху геополитичких циљева и интереса. И зато је Русија увек била присутна на Балкану, наравно, онда када је била довољно војно и економски „потентна“ за то. За разлику од 90-их, данас је Русија поново спремна и жели повратак на Балкан. И управо ту се „преклапају“ интереси Србије и Русије и баш зато би званични Београд требало да направи што чвршћи војни аранжман са Москвом, што је опет најважнији предуслов за очување Космета у саставу Србије.

Поред овог војног аспекта, други веома битан капацитет којим данас располаже Русија и који би могла да употреби у међународној заједници, а у сврху помоћи Србији да очува Космет у свом саставу, јесте њена ојачала економија. Наиме, сведоци смо задњих дана да је цена нафте поново подивљала и забележила рекордан скок, а слична је ситуација и са другим енергентима. У том светлу треба посматрати у последње време иступе званичника ЕУ који јавно истичу спремност ЕУ да са Русијом граде што тешње, партнерске односе. То изненадно „пријатељство“ земаља ЕУ према Русији засновано је управо на енергетској зависности ЕУ од Русије. У том контексту и треба посматрати све флексибилнији став ЕУ према Русији и када је у питању слање њене мисије Еулескс на Космет. ЕУ данас ни у ком случају не жели да даље гура „прст у око“ Русији, преваходно због њене зависности од руских енергената. Због тога је поприлично реално очекивати да ће Русија успети да се нагоди са ЕУ око слања поменуте мисије на Космет и да издејствује решење које би било прихватљиво и за Београд, те да га легализује кроз УН.

Поготово је то реално очекивати када се узме у обзир чињеница да је економска рецесија захватила највећи број земаља ЕУ, а поготово Немачку, коју ЕУ сматра „мотором“ свог економског развоја. У прилог Србији иде и чињеница да је и економија „прекоокеанског тиранина“ и главног шиптарског ментора и заштитника у последњу годину-две и те како уздрмана. Томе треба додати и све веће војно и економско изнуривање „ширитеља демократије“ широм света – у Ираку, Авганистану, Ирану, Ј. Кореји, Куби...

Стога и не треба да чуди што сви макроекономски показатељи указују да је привреда САД данас у стању дубоке рецесије. То се види и по чињеници да је амерички долар на светској берзи данас срозан на најниже гране у новијој историји.

О овоме би међународни економски аналитичари требало детаљније да се позабаве.

У таквом међународном озрачју Србија би требало да се спреми и да дочека септембарско заседање Генералне скупштине УН. Ваћ тада ће бити потпуно јасно да је број земаља које су нелегално признале Косово знатно испод половине чланица УН (тек око једне четвртине), а да је број оних које се залажу за поштовање међународног права преко 75 % држава. Ове чињенице јасно имплицирају да је америчко-шиптарски пројект независног Косова доживео поприличан фијаско.

Стога би Србија у координацији са Русијом, Кином и другим, промењивим чланицама СБ УН које се залажу за поштовање међународног права и које нису признале нелегално Косово, трбало да наступи веома, веома енергично – да и званично од СБ затражи повратак својих војника и полицајаца на Космет у складу са Резолуцијом 1244, као и да званично позове руски војни контигент да се врати на Космет, за шта такође поседује легалитет. И наравно, да тражи наставак преговора о статусу своје јужне покрајине, јер ће већ тада бити јасно да тзв. „Републику Косово“ не признаје три четвртине земаља чланица УН.

Насравно, услов је и да се коначно престане са даљњим мрцварењем око састављања Владе Србије, тј. да владу формирају истинске патриоте – храбри, одлучни и стручни људи, који би имали довољно храбрости, одлучности, али и знања да делују ка горепрезентованим циљевима. У противном...

Нови Сад, 13. јуна 2008.